

I Ur och Skur Mullekojan ekonomisk förening

Rektorn vid I Ur och Skur Mullekojan

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn i I Ur och Skur Mullekojan
i Stockholms kommun

Tillsyn i I Ur och Skur Mullekojan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Stockholms kommun under 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

I Ur och Skur Mullekojan besöktes av Skolinspektionen den 26 och 27 november 2013.

Fakta om skolan

I Ur och Skur Mullekojan är en fristående grundskola belägen i stadsdelen Skarpnäck. Huvudman för skolan är ett personalkooperativ "I Ur och Skur Mullekojan ekonomisk förening" med organisationsnummer 769600-2984. Verksamheten i skolan omfattar förskoleklass, årskurs 1 – 5 samt fritidshem. Vid tiden för tillsynen finns 45 elever i skolan. Av dessa går 10 elever i förskoleklass och 35 elever går i grundskolans årskurs 1-5. I fritidshemmet, som erbjuds elever till och med årskurs 3, finns 34 elever inskrivna. Elever i årskurs 4 och 5 hänvisas till den öppna fritidsverksamheten i den närbelägna Tåtorps-skolan. I Ur och Skur Mullekojan är verksamheten organiserad i tre åldersblandade klasser. Förskoleklassen och årskurs 1 bildar en klass, årskurs 2 och 3 en klass och årskurs 4 och 5 en klass. Skolan arbetar enligt ett koncept som utarbetats inom Friluftsförbundet och som, enligt skolans hemsida, omfattar ett upplevelsebaserat lärande och friluftsliv för att uppnå läroplanens mål. Detta innebär att en del lektioner genomförs utomhus. Klasserna i skolan är små, och har mellan 9 – 19 elever vardera och under många av lektionerna är det två lärare i klassen. Skolans rektor är också förskolechef för den I Ur och Skurförskola som ligger granne med skolan. Rektorn, och den lärare som har ett utpekat ansvar för fritidshemmets verksamhet, utgör skolans ledningsgrupp.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

I Skolverkets nationella statistik (SIRIS) för läsåret 2011/2012 och 2012/2013 saknas uppgift över andel elever som i I Ur och Skur Mullekojan nådde kravnivån i samtliga delprov i de nationella ämnesproven eftersom resultaten baseras på färre än tio elever. Enligt skolans egen sammanställning för läsåret 2011/2012 nådde 58 % av eleverna kravnivån i samtliga delprov i det nationella ämnesprovet i matematik. Motsvarande andel för riket var 72 procent. Samma läsår uppnådde 42 procent av skolans elever kravnivån i samtliga delprov i det nationella ämnesprovet i svenska. Andelen för riket var detta år 74 procent. Andelen elever som läsåret 2012/2013 nådde kravnivån i samtliga delprov var, enligt skolans egen sammanställning, i stort sett lika stor som föregående läsår.

Enligt skolans egen sammanställning bedömdes 92 procent av skolans elever som våren 2012 gick i årskurs 3, uppnå kunskapskraven i ämnena svenska och matematik. I de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena bedömdes 100 procent av eleverna i årskurs 3 nå kunskapskraven. Vårterminen 2013 var motsvarande andel när det gäller ämnet matematik 60 procent och i ämnet svenska 80 procent. I de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena var andelen 100 procent. I Ur och Skur Mullekojan är en liten skola och läsåret 2012/2013 fanns endast fem elever i årskurs 3. Detta gör att resultatet för varje enskild elev ger ett stort procentuellt utslag.

Helhetsbedömning

Tillsynen i I Ur och Skur Mullekojan visar att eleverna i huvudsak ges förutsättningar att nå kunskapsresultaten. Vid den föregående tillsynen, som genomfördes 2005, uppmärksammades huvudmannen på att verksamheten behövde utveckla system för att följa elevernas kunskapsutveckling. Det systematiska kvalitetsarbetet har förbättrats sedan föregående tillsyn men uppvisar fortfarande brister som behöver åtgärdas. Det systematiska kvalitetsarbete behöver förbättras när det gäller analys, uppföljning samt förslag på förbättringsåtgärder utifrån kunskapsresultaten i årskurs 3. Härigenom kan rektorn få tillräckligt underlag för att fatta beslut om exempelvis organisation och resursfördelning så att samtliga elever i skolan ska kunna nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. I denna analys behöver lärarna involveras.

Tillsynen visar att elever i behov av särskilt stöd ges sådant stöd, men att det är av vikt att skolan fortsätter analysera insatta åtgärder för att ta reda på om dessa är de mest effektiva. De åtgärdsprogram som skolan utarbetar för elever i behov av särskilt stöd behöver bli tydligare i beskrivningarna av hur skolan ska arbeta för att tillgodose elevernas behov. Rektorn behöver vidare se till att beslut om anpassad studiegång innehåller en överklagandehänvisning och att beslutet följs upp och utvärderas.

När skolan behöver vikarier måste den ta del av utdrag ur belastningsregistret innan anställningen påbörjas. Vidare behöver huvudmannen säkerställa att det finns skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål.

Skolans elever får idag undervisning i ämnet musik av lärare anställd av Kulturskolan. Huvudmannen behöver se till att samtliga lärare som undervisar skolans elever är anställda av I Ur och Skur Mullekojan. Vidare behöver rektorn säkerställa att eleverna får skriftliga omdömen i samtliga ämnen som de får undervisning i.

Under tillsynen genomfördes lektionsbesök i samtliga klasser. Under dessa besök präglades verksamheten av god studiero, både när det gäller de utelektioner som inspektörerna besökte och de lektioner som genomfördes inomhus. Under intervjuer och samtal med både elever och lärare framkommer att lärarna arbetar för att informera eleverna om kunskapskrav och betygskriterier.

I tillsynen framkommer att personalen i fritidshemmet har god kännedom om kraven i skollagen och läroplansmålen och verksamheten bedöms leva upp till kraven i dessa författningar.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) I Ur och Skur Mullekojan ekonomisk förening att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska **senast den 20 mars 2014** redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

I Ur och Skur Mullekojan ekonomisk förening måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet särskilt stöd.

- Se till att rektorn fattar beslut om anpassad studiegång enligt författningarnas krav.
- Se till att det i åtgärdsprogram anges vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.
- Se till att skolan har rutiner för att informera vårdnadshavare om möjligheten att överklaga rektors beslut att inte utarbeta åtgärdsprogram.

Motivering

Anpassad studiegång

Enligt skollagen kan särskilt stöd, om det inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Rektorns beslut om anpassad studiegång får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

Enligt dokument som Skolinspektionen tagit del av har rektorn I Ur och Skur Mullekojan fattat beslut om anpassad studiegång. Beslutet saknar överklagan-

dehänvisning och information om när åtgärden anpassad studiegång ska följas upp och utvärderas.

Åtgärdsprogram

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd och ett åtgärdsprogram ska utarbetas där det framgår vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Av åtgärdsprogrammet ska det också framgå att vårdnadshavare kan överklaga beslut om åtgärdsprogram till Skolväsendets överklagandenämnd. Om en utredning om särskilt stöd visar att eleven inte behöver sådant stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram där elevernas behov framgår. Beskrivningarna av hur skolan ska tillgodose dessa behov är emellertid i flera åtgärdsprogram otydliga. I ett åtgärdsprogram skriver skolan att elevens behov ska tillgodoses genom anpassade läromedel. Det saknas emellertid en beskrivning av vad detta innebär. I ett annat åtgärdsprogram skriver skolan att det ska finnas resurslärare i klassen, alternativt i skolan och att eleven ska få "individuell lektion" i engelska. Av åtgärdsprogrammet framgår inte i vilken omfattning eleven ska få stöd av resursläraren eller vad resursläraren ska hjälpa till med. Det finns inte heller någon beskrivning av vad "individuell lektion" i engelska ska innefatta. I samtliga åtgärdsprogram finns datum för uppföljning angivet, men det framgår inte hur uppföljning och utvärdering av åtgärderna ska ske.

I intervju med rektorn framkommer att skolan inte alltid informerar vårdnadshavare om möjligheten att överklaga rektors beslut att inte utarbeta ett åtgärdsprogram.

Av utredningen framgår att det finns brister inom området särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och I Ur och Skur Mullekojan ekonomisk förening föreläggs avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 9 och 12 §§, 28 kap. 16 § skollagen och 21 § förvaltningslagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

I Ur och Skur Mullekojan ekonomisk förening måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet bedömning och betygssättning.

- Se till att de skriftliga individuella utvecklingsplanerna innehåller omdömen i samtliga ämnen som eleven får undervisning i.

Motivering

Enligt skollagen ska i årskurs 1-5 läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Den individuella utvecklingsplanen får, enligt skollagen, även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal skriftliga individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som beskriver elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. Omdömen ges dock inte i samtliga ämnen som eleven fått undervisning i, bland annat saknas skriftliga omdömen i ämnet teknik. I vissa fall saknas även skriftliga omdömen i slöjd och idrott och hälsa. I intervjuer med lärare och rektorn framkommer att lärarna inte skriver omdömen i ämnet teknik. Enligt lärarna betraktar de ämnet teknik som en del av det naturorienterande ämnesblocket. Skolinspektionen vill i detta sammanhang påpeka att teknik är ett eget ämne med centralt innehåll.

Av utredningen framgår att det finns brister i skolans individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och I Ur och Skur Mullekojan ekonomisk förening föreläggs avhjälpa bristen.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

I Ur och Skur Mullekojan ekonomisk förening måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att det i skolan bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen samt att detta dokumenteras.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det på enhetsnivå genomförs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Vidare framgår av skollagen att inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Skolan har en sammanställning över resultaten på de nationella ämnesproven. Detta dokument innehåller också analyser av resultaten och förslag på hur resultaten ska kunna förbättras. Skolan saknar dock sammanställning över de samlade kunskapsresultaten i slutet av årskurs 3 i de ämnen där det finns nationella kunskapskrav. Det har inte heller gjorts någon analys av de samlade kunskapsresultaten tillsammans med personalen. Dessa brister gör att rektorn saknar tillräckligt underlag för att fatta beslut om exempelvis organisation och resursfördelning för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Efter tillsynen har rektorn inkommit med en sammanställning över andelen elever i årskurs 3 som skolan bedömer uppnår kunskapskraven. Sammanställningen saknar dock analys av resultaten och förslag till förbättringsåtgärder.

Av utredningen framkommer att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och I Ur och Skur Mullekojan ekonomisk förening föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Handläggningsrutiner**Bedömning**

I Ur och Skur Mullekojan ekonomisk förening måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet handläggningsrutiner.

- Se till att bestämmelserna om registerkontroll iakttas även för vikarier från bemanningsföretag.

Motivering

Av skollagen framgår att den som erbjuds en anställning inom bland annat förskoleklassen, fritidshemmet, grundskolan och grundsärskolan ska lämna ett utdrag ur belastningsregistret till den som erbjuder anställningen. Registerutdrag ska även lämnas av den som erbjuds arbete under omständigheter liknande de som förekommer i ett anställningsförhållande. Enligt skollagen ska registerutdraget i dessa fall lämnas till den inom verksamheten som beslutar om att anlita eller ta emot en person. Den som inte har lämnat ett sådant regis-

terutdrag får inte anlitas eller tas emot i verksamheten. Enligt förarbetena till bestämmelsen (prop. 2007/08:28 s. 11,15) omfattar kravet personer som ersätter anställda, t.ex. när en person kortvarigt hyrs in från ett bemanningsföretag vid tillfällig frånvaro bland personalen.

När I Ur och Skur Mullekojan behöver vikarier anlitar skolan ibland en extern vikarieförmedling. I intervju med rektorn framkommer att skolan inte begär något registerutdrag för dessa vikarier. Enligt rektorn begär den externa vikarieförmedlingen in sådana. Detta är inte förenligt med lagstiftarens intentioner eftersom registerutdraget ska lämnas/visas upp för till skolan.

Utredningen visar att skolan inte begär registerutdrag för samtliga personer som erbjuds arbete under omständigheter likande de som förekommer i ett anställningsförhållande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och I Ur och Skur Mullekojan ekonomisk förening föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 31 § skollagen

Huvudmannaskap och godkännande

Bedömning

I Ur och Skur Mullekojan ekonomisk förening måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet huvudmannaskap och godkännande.

- Se till att samtliga lärare som undervisar skolans elever är anställda av huvudmannen.
- Se till att det finns skriftliga rutiner för klagomål och att dessa blir kända.

Motivering

Entreprenad

Enligt skollagen får enskilda huvudmän med bibehållet huvudmannaskap sluta avtal med en enskild eller juridisk person om att utföra uppgifter inom utbildning eller annan verksamhet i enlighet med skollagens bestämmelser. Av skollagen framgår att uppgifter som är hänförliga till undervisningen inte får överlämnas på entreprenad inom grundskolan. Inom grundskolan får en enskild huvudman överlämna uppgifter som avser modersmålsundervisning på entreprenad.

Huvudmannen för I Ur och Skur Mullekojan har ett godkännande som huvudman för utbildningen vid skolan. Detta innebär att huvudmannen själv ska

bedriva utbildningen och därmed undervisningen. Av inskickad dokumentation och i intervju med rektorn framkommer att skolans elever får sin musikundervisning i Kulturskolan. Rektorn köper denna tjänst av Kulturskolan vilket innebär att läraren inte är anställd av skolans huvudman utan av Kulturskolan.

Klagomålshantering

Enligt skollagen ska huvudmannen ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen. Information om rutinerna ska lämnas på lämpligt sätt.

I intervju med rektor framkommer att skolan, vid tiden för tillsynen, inte har några skriftliga rutiner för klagomålshantering. Skolan har inte heller skickat klagomål, som de fått exempelvis via mail, vidare till huvudmannen. Rektorn uppger att skolan arbetar på att ta fram rutiner som också ska läggas ut på hemsidan.

Utredningen visar att det finns brister inom området huvudmannaskap och godkännande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och I Ur och Skur Mullekojan ekonomisk förening föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 5 §, 4 kap. 8 §, 23 kap. 1 och 3 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit enhetschef Anna Rydin.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Lennart Andersson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.